

**Gröna Lunds förskola
Ekerö kommun**

**Fathia Maassoumi
Helena Aldén
Gertrud Eklund**
Vecka 7-8 2015

**Sollentuna kommun
Upplands Väsby kommun
Danderyds kommun**

Innehållsförteckning

VÅGA VISA	3
FAKTADEL	4
OBSERVATIONENS METOD	4
SAMMANFATTNING	5
<i>Sammanfattande slutsats</i>	5
<i>Starka sidor</i>	6
<i>Förbättringsområden</i>	6
MÅLOMRÅDEN	7
<i>Normer och värden</i>	7
<i>Utveckling och lärande</i>	9
<i>Ansvar och inflytande för barn</i>	13
<i>Förskolechefens ansvar</i>	14
JÄMFÖRELSE MED TIDIGARE OBSERVATION	17
REFERENSER	17

VÅGA VISA

VÅGA VISA är ett utvärderingssamarbete inom utbildningsområdet mellan Danderyd, Ekerö, Nacka, Sollentuna, och Upplands Väsby.

Syftet med VÅGA VISA är att öka måluppfyllelsen i förskola och skola genom att utvärdera verksamheten på uppdrag av de politiska nämnderna i respektive kommun.

Metoderna omfattar idag tre delar: kundenkät, pedagogers självvärdering samt kollegiala observationer, och genomförs i både kommunala och fristående förskolor, grundskolor och gymnasieskolor.

VÅGA VISA:

- baseras på läroplaner för förskola och skola
- utgår från ett barn- och elevperspektiv
- stödjer det systematiska kvalitetsarbetet
- jämför kommunernas förskolor och skolor
- sprider goda exempel och bidrar till lärande och utveckling

Observationer inom Våga Visa

Observationerna genomförs av erfarna pedagoger och skolledare med pedagogisk högskoleutbildning. Observatörerna bildar lag som besöker en förskola i en annan kommun. Observationerna utgår från läroplanerna och gäller följande målområden:

- Normer och värden
- Utveckling och lärande
- Ansvar och inflytande för barn
- Förskolechefens ansvar

Observatörerna skriver en rapport där de beskriver och bedömer förskolans arbete och resultat inom målområdena, baserat på

- Observationer i verksamheten
- Intervjuer med personal och skolledning samt samtal med barn
- Förskolans styrdokument

Även fördjupade observationer kan genomföras, när kommunen beslutat om det. I fördjupade observationer avser observationen ett par av målområdena och eventuellt särskilda frågeställningar.

Mer information finns på VÅGA VISA:s hemsida på www.ekero.se/vagavisa

FAKTADEL

Fakta om enheten

Förskolan/delenhetens namn:	Gröna Lunds förskola
Är verksamheten kommunal eller fristående? (Koncern)	Kommunal
Avdelningar	3
Tillagningskök eller catering	Tillagningskök
Har förskolan någon profilering?	Reggio Emilia inspiration
Typ av demografiskt upptagningsområde	småhus/villor

Statistik

Antal barn:	58
Antal pedagogisk personal (heltidstjänster/årsarbetare)	11
Antal barn/årsarbetare	5,3
Antal personal med förskollärexamen (åa)	4
Förskolechef (åa)	33 %
Övrig ledning (åa)	20 % biträdande förskolechef, samordnare 10%

Organisation /Ledning

Ledningsgrupp, pedagoggrupp	Förskolechef, biträdande förskolechef, förskolesamordnare, arbetslagsansvariga
Arbetslag eller liknande kring vilka barngrupper personalen är organiserad.	Tre arbetslag, Tre avdelningar: Bläckfisken, Karusellen, Spöket

OBSERVATIONENS METOD

Innan observationen läser vi igenom dokument hämtade från förskolans hemsida samt dokument vi fått skickade till oss.

Vi observerar förskolan den 10-11 januari genom att:

- Intervjua förskolechefen
- Besöka alla avdelningar flera gånger
- Delta vid 6 måltider
- Intervjua pedagoger
- Ha kortare samtal med pedagoger
- Observera samlingar
- Observera uteverksamhet vid flera tillfällen
- Observera planerade aktiviteter med barnen
- Vara med på ett besök i skogen

Övrig tid reflekterar, diskuterar och skriver vi rapporten.

SAMMANFATTNING

Sammanfattande slutsats

När vi kommer till Gröna Lunds förskola möts vi av den familjära, lugna och vänliga stämningen som råder bland alla pedagoger och barn. Värdegrundsarbetet syns tydligt i verksamheten och är förankrad hos alla. Barnen bemöts på ett respektfullt sätt och har en lugn och god arbetsmiljö.

Barnen ges relativt stort inflytande över dagens innehåll och arbetssätt men de yngre barnen kan ges ett större ansvar. Formella forum för demokratiska processer kan utvecklas. Föräldrarna ges goda möjligheter att få insyn i verksamheten.

Utforskande och kreativa arbetssätt förekommer i hög grad, i delar av verksamheten, men kan utvecklas att omfatta även de yngsta barnen. Miljöerna behöver anpassas för att tillgodose alla barns behov.

Förskolechefen visar stort engagemang för hela förskolans utveckling och har en struktur för det systematiska kvalitetsarbetet. Förskolechefens val att låta alla medarbetare gå matematiklyftet¹ är föredömligt och kompetensutveckling sker både kollegialt som kommunalt. Förskolan tar emot Vfu-studenter² vilket bidrar till utveckling för hela förskolan.

---

¹ Kollegialt lärande kring matematikdidaktik med hjälp av handledning.

² Blivande förskollärare som har verksamhetsförlagd utbildning

Starka sidor

Förankrad värdegrund

Normer och värden sid 7

Förhållningssätt

Normer och värden sid 8

Arbetsro

Normer och värden sid 8

Förbättringsområden

Utveckling och lärande för de yngsta barnen

Utveckling och lärande sid 9

Lärandemiljöns begränsningar,
för de yngsta barnen

Utveckling och lärande sid 11

MÅLOMRÅDEN

Normer och värden

Beskrivning

Värdegrundsarbetet

Pedagoger berättar att värdegrundsarbetet utgår från förskolans likabehandlingsplan. Det sker genom att pedagogerna reflekterar kontinuerligt över verksamheten kopplat till deras barn- och kunskapssyn och värdeorden Glädje, Trygghet, Lärande och Välkommandet. Förskolan använder också olika verktyg för att göra kartläggningar av nuläget. Det kan vara Flugan³, Huset⁴ och kompletterande frågeställningar till likabehandlingsplanen. Förskolans pedagoger reflekterar över de möten barnen gör i de olika miljöerna. De lyssnar vilka samtal barnen för när de till exempel är i en bygghörna kontra i en hemvrå. En pedagog säger att de vill se barnens olikheter i att tänka och tycka, till att bli en tillgång i verksamheten.

I arbetet med barnen använder de bland annat Kompiskort med olika teman kring värdegrunden. Det är stora kort med en kanin och en igelkott som huvudfigurer. På baksidan finns tips och idéer. I materialet ingår även ett antal böcker. På en av avdelningarna för de yngre barnen har dessa kort och böcker en framträdande roll där barnen döpt huvudfigurerna till Kalle och Ivar.

En pedagog berättar att hon tycker att värdegrunden genomsyrar hela verksamheten vilket vi uppfattar att den gör. Hos de äldre barnen ser vi skyltar på väggarna som barnen skrivit själva om avdelnings gemensamma trivselregler. Vi hör ett barn som säger, ”Kom ihåg, vi pratar med små bokstäver.” De påminner varandra att vara snälla och prata med låg ljudnivå.

Vi ser uppsatta dokumentationer på väggen kring tema kompis. De handlar om hur man är en bra kompis, att ta hänsyn och att lyssna på varandra. Ute på gården ser vi ofta att barnen hjälper sina kamrater. När ett litet barn ramlar ser vi ett annat barn som genast springer dit.

På en avdelning hänvisar pedagogerna till Kompiskaninen och pratet kring hur man är en bra kamrat. I en lek som heter Hunden och benet, leker barnen känslorna arg, ledsen och glad. Vi ser att barnen ofta visar empati och kramar varandra.

Flickor och pojkar leker och arbetar likvärdigt tillsammans. De får lika mycket utrymme i samtal och samlingsstunder. Vi ser att miljön är utformad för att tilltala alla barn. En pedagog berättar att hela förskolan har gått på en föreläsning om genus. Vi ser inga barnböcker som motverkar traditionella könsmonster.

---

³ Mall för observation av aktiviteter

⁴ Mall för observation av miljöer

Förhållningssätt mellan barn och personal

Under vårt besök råder ett varmt, glatt och respektfullt förhållningssätt mellan såväl vuxna och barn som mellan barnen. Pedagoger och barn är trevliga och lyhörda för varandra och pratar med varandra vänligt och med respekt. Vi ser ett exempel på detta när fyra barn rimmar andras namn. Då kommer ett annat barn och säger, ” Man inte får rimma på någon annans namn, för man kanske inte vill det!” Efter ett trevligt samtal med varandra löser de problemet och kommer överens om att man kan rimma varandras namn om de är med på det. En pedagog berättar att de är stolta över att alla pedagoger känner ansvar för alla barn. Den pedagogen som är närmast, hjälper till vid behov. Ute på gården ser vi också att barnen är hänsynsfulla och hjälper varandra.

Arbetsklimat för barn

Det råder ett påtagligt lugn på förskolan. När vi är ute ser vi att barnen verkar trygga med alla pedagoger oavsett vilken avdelning de arbetar på. När vi samtalar med pedagogerna säger de att de trivs och att det råder en familjär stämning mellan varandra samt med barnens familjer. Pedagogerna delar ofta in barnen i mindre grupper för att skapa större utrymme för varje barn att bli sedd och lyssnad på. De äldre barnen äter i tre matlag. Medan de olika grupperna äter får de andra barnen gott om utrymme för olika lekar och aktiviteter. I samlingarna är samtalstonen låg och vi hör att barnen påminner varandra om att prata med små bokstäver. Även vid övergångar mellan olika aktiviteter och rutinsituationer råder det ett lugn. Vi ser att pedagogerna stöttar barnen när det behövs. När ett litet barn försöker klä på sig sina utekläder i hallen, är pedagogen där och ger tid för barnet att klä på sig i lugn och ro.

Bedömning i text

Läroplanens värdegrund är i hög grad förankrad bland barn och pedagoger.

Pedagogernas goda förhållningssätt präglar verksamheten. Barnen bemöts utifrån sina behov och förutsättningar på ett respektfullt sätt.

Hela verksamheten präglas av den lugna och goda arbetsron.

Bedömning enligt skala⁵

Stora brister i kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
1,0	2,0	3,0	4,0
☐	☐	☐	☒

1.0 ⁵ Stora brister i kvalitet

Verksamheten har stora förbättringsbehov

2.0 Mindre god kvalitet

Verksamheten bedöms sammantaget ha mindre god kvalitet och har flera förbättringsområden

3.0 God kvalitet

Verksamheten har i huvudsak god kvalitet med vissa förbättringsområden.

4.0 Mycket god kvalitet

Verksamheten uppvisar goda lösningar och förhållanden som visar att den kommit långt i sin strävan att nå målen.

Utveckling och lärande

Beskrivning

Hur enheten arbetar för att varje barn ska utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga utifrån detta målområde i läroplanen

Förskolans har tre avdelningar med stimulerande miljöer för lärande. Två avdelningar med barn i åldrarna 1-4 år och en avdelning med barn 4-5 år. När pedagoger berättar om hur de arbetar med utveckling och lärande så kretsar det mest kring hur de arbetar med de äldsta barnen. När det gäller de yngsta barnens lärande säger pedagogerna, att de lär sig av de äldre.

Vi ser flera exempel på hur barnen ges möjlighet till samarbete. Vid ett tillfälle gör barnen gemensamma blåsmålningar, två och två. De målar genom att blåsa färg med varsitt sugrör på ett gemensamt papper. Det finns ett stort konstverk på en vägg där några små barn har samlat material i skogen och sen limmat fast på ett stort papper. En pedagog berättar också att de just nu arbetar med samarbetsövningar med hjälp av Kompiskorten.

Alla pedagoger går matematiklyftet. Vi märker att det ligger ett fokus på matematik på avdelningen med de äldre barnen men de andra avdelningarna arbetar inte lika medvetet. En pedagog berättar att de får olika uppgifter i utbildningen som de ska utföra med barnen, bland annat att arbeta med delar i samband med fruktstunderna. Barnen har fått säga om de vill ha en hel, en halv eller en fjärdedels frukt.

En pedagog visar oss långa pärlband som hänger på en vägg. Hon berättar att barnen gjorde dessa, snabbt på löpande band och att pedagogerna då funderat över hur de kunde utmana barnen i denna aktivitet. De bestämde att de skulle måla olika mönster och plasta in. Hon visar oss alla mönster som barnen nu kan välja mellan. Hon säger vidare att det blir mycket matematik då barnen ska ta två pärlor av en färg och sedan kanske tre i en annan och så vidare. De övar att kopiera när de gör sina mönster.

Vi ser att språkutvecklingsmaterialet Babblarna⁶ finns på en avdelning. En annan avdelning har arbetat med Babblarna tidigare men gör inte det just nu. Vi hör att de arbetar med sagor och att barnen får berätta och återberätta sagor. Pedagogerna säger att de sjunger och musicerar med barnen men under vår observation ser vi bara enstaka sångstunder.

På en av avdelningarna för de yngre barnen ser vi att de skrivit sina namn på A4 papper. Först på ett papper från i höstas och sedan på ett som de skrivit nu. Man ser tydligt utvecklingen från i höstas och barnen pekar stolta på sina namn och alla de bokstäver de gjort av lera som hänger i snören i bokstavshörnan.

På en annan avdelning arbetar de med flaggor både som symboler och som språk. Vi ser att barnen använder flaggor som koder för bokstäver och skriver hemliga meddelanden genom att rita flaggor istället för att skriva bokstäver. Flaggor är kodade med bokstäver, siffror och former.

En pedagog berättar att avdelningen har arbetat med ett projekt om fordon. Vi ser en hylla som ser ut som en buss. Projektet började med att barnen blev intresserade av fordon efter att

---

⁶ Ett material för språkutveckling

en pedagog blev hämtad med lastbil flera dagar. De lekte buss i en hylla där de satte upp bilder på olika saker som finns i en buss och de gjorde egna busskort. Skylten och numret på bussen är samma som den buss som går förbi förskolan. Sen fick barnen ta bilder på sina egna bilar och rita av.

En avdelning har arbetat med självporträtt. Tidigare har de ritat av sig själva. Under vårt besök får barnen först ett stort foto av sig själva och en spegel de kan titta i. Sen får de en palett med olika färger för att måla sina porträtt. Pedagogerna pratar om vilken färg de kan tänkas använda till sin hud. Ett barn kommer på att han behöver blått också för att göra sitt självporträtt.

Vid ett tillfälle gör en grupp barn fågelmatare av gamla mjölkpaket. De målar dem och limmar fast bark och annat återvinningsmaterial. Sen ska de fylla dem med mat och hänga upp i träden.

Vi ser en grupp barn och en pedagog som undersöker de två deciliter vatten som är kvar av de nio deciliter snö de tagit in dagen innan. De är konfunderade över detta och kommer med olika förslag på vad som kan ha hänt. Ett barn säger att det nog är ekornen som ätit upp snön. Pedagogerna och barnen diskuterar vidare om hur man kan smälta och frysa snö och vatten.

De äldre barnen är indelade i tre lärandegrupper. En grupp är utomhus med en pedagog och hänger talgbollar på träd. Den andra gruppen är inne med en pedagog och arbetar med ett projekt om flaggor. Den tredje gruppen skriver hemliga medelanden till en vikarie som arbetar på förskolan ibland. Vi ser att alla grupperna är inne i sina läroprocesser, reflekterar och ställer hypoteser. Vi hör exempel på ett reflekterande samtal mellan barnen om hur man kan ta ut hemliga medelanden från flaskposten. ”Man kan ta sönder flaskan”, säger ett barn. De andra barnen tycker att det är farligt med glasbitar, att man kan göra illa sig och då behöver man åka till sjukhuset. Pedagogerna är närvarande och ger barnen möjligheter att uttrycka sina tankar och funderingar.

En avdelning delar upp barnen så att de yngsta går till skogen på förmiddagen och de äldre på eftermiddagen. Vi följer med eftermiddagsgruppen ut i skogen. Pedagogerna använder sig av en låtsasekorre som hänger upp en påse i en gran. När barnen kommer fram till skogen läser de ekornens brev där veckans uppdrag står. Uppdraget genomförs sedan på förskolan. Vi ser att barnen är nyfikna och tycker att det är roligt. När vi frågar pedagogerna om uppdragen berättar de att det kan vara ett projekt, en lek, en matematikuppgift eller att hitta något speciellt i skogen.

Några barn har vattenlek. Vi frågar om pedagogerna har något speciellt syfte eller mål med vattenleken vid det här tillfället. Hon berättar att just den här gången är det fri lek, men att de tidigare tagit in snö och barnen har fått utforska vad som händer när snö och vatten möts.

Utvecklande pedagogiska samtal förs ofta i vardagssituationerna. Vi hör att ett barn som reflekterar över hur den lilla mängden mjölk från den stora kannan kunde bli så mycket när det hällde upp mjölken i sitt glas. Pedagogerna intresserar sig för barnets fundering och uppmuntrar barnet att tänka vidare. Efter ett tag kommer barnet förtjust på hur det förhåller sig.

Hur modern teknik integreras i lärandeprocessen

Sedan i höstas använder sig alla pedagoger av Förskoleappen⁷, där alla barns lärandeprocesser dokumenteras med bild och text, samt har hänvisningar till de olika läroplansmålen. De använder sig av lärplattor mest för att söka information och fotografera tillsammans med barnen. Det finns ljusbord på alla avdelningar som barnen ofta leker och utforskar på. De har även overheadapparater som används då och då.

Hur verksamheten anpassas till barn i behov av särskilt stöd

Vi ser att förskolan har en handlingsplan för barn i behov av särskilt stöd. Åtgärder sker i samråd med föräldrar. Pedagoger kan få handledning av Ekerö kommuns resursteam. Föräldrar får även rådet att vända sig till BVC med sina frågor. Förskolans sätt att ofta dela in barnen i mindre grupper gynnar alla barn.

Hur verksamheten anpassas efter barn med annat modersmål

Förskolan har inte så många barn med annat modersmål än svenska men pedagogerna försöker uppmärksamma de barnens språk och högtider. Vi tar del av en handlingsplan för modersmålsstöd.

Dokumentation av barns lärande

För att dokumentera barns läroprocesser använder pedagogerna Förskoleappen. Vi ser utdrag från dessa som sitter på väggen och i barnens pärmar. De yngsta barnens lärande dokumenteras inte i lika stor utsträckning som de äldre på de åldersblandade avdelningarna. På en avdelning vill barnen titta i sina pärmar men har svårt att hitta sin egen, då det endast står barnets namn på pärmen. På avdelningen för de äldsta barnen finns barnens namn och bild på pärmar som gör det lättare för barnen att hitta sin pärm.

Miljön som stöd för lärandet

Vi ser att det finns olikheter i hur miljön anpassas för att bli ett stöd för lärandet. Avdelningen som har en mer homogen barngrupp har en miljö som är anpassad till barngruppens behov. På de två andra avdelningarna, som är åldersblandade, ser vi att miljön inte tillgodoser alla barns behov. Det finns grindar till flera av rummen som begränsar barnen. Vi ser att barn måste be om hjälp eller lov för att använda dessa rum fast de står tomma. I ateljén har pedagogerna bestämt att det som mest får vara fyra barn där samtidigt. Vi ser när ett femte barn kommer och vill rita. En pedagog säger att det är fullt och barnet får inte rita. En del pedagoger säger att det är svårt att tillgodose alla barns behov och ser det som en utmaning att arbeta med åldersblandade grupper. De säger att de samtidigt finns fördelar med det. De yngre barnen lär sig av de äldre och de äldre hjälper till att ta hand om de yngre. Två avdelningar har våtrum där det finns utrustning och material för vattenlek.

---

⁷ Ett verktyg som förenklar pedagogisk dokumentation och kommunikation

Förskolans gård är varierande med både asfalt, lite skog och gräs. Under våra dagar åker de stjärtlappar för glatta livet nerför den kulle som finns centralt på gården. Det finns en hinderbana, grillplats, vattenlek, griffeltavlor och annat för utomhuslek.

Samverkan med samhälle, arbetsliv och högre utbildning

Förskolan har förskollärare som handleder lärarstudenter vilket gör att de får kontakt med senaste utbildningen samt den forskning som bedrivs. På sommaren tar de emot ungdomar som sommarjobbar. De tar även emot Prao-elever. Ibland får barnen följa med till en närliggande affär för att handla.

Bedömning i text

Delar av verksamheten är i hög grad strukturerad och utgår i från förskolans läroplan. Förskolan behöver utveckla arbetssätt som stimulerar de yngsta barnens lärande.

Utforskande och kreativa arbetssätt förekommer i hög grad i delar av verksamheten men kan utvecklas så att det omfattar alla. Barnen ges goda möjligheter till att samarbeta.

Användande av modern teknik förekommer till viss del.

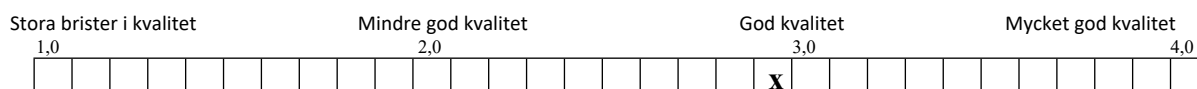
Verksamheten anpassas för barn med behov av särskilt stöd och det finns väl fungerande strategier och metoder som förskolan använder sig av.

Dokumentationen av barns lärande sker i Förskoleappen. Vi bedömer att det i nuläget är svårt att se barnens lärprocesser. Vi ser dokumentation av de yngsta barnens lärprocesser som ett utvecklingsområde.

Lärandemiljön är till stora delar stimulerande, utmanande och tillgängliga men behöver utvecklas för att omfatta alla barn på förskolan.

Samverkan med samhälle, arbetsliv och högre utbildning sker i hög grad.

Bedömning enligt skala

Ansvar och inflytande för barn

Beskrivning

Barns ansvar för det egna lärandet och inflytande över verksamheten

Vi ser att barn har inflytande över verksamhetens innehåll. Ett barn hade varit på Tekniska museet och tagit med sig ritningar på raketer. En pedagog tar vara på det intresse som uppstår bland barnen och genast produceras raketer med stort engagemang.

En av avdelningarna med de yngre barnen har de något de kallar för Dagens barn. Det barnet får räkna vilka barn som är på förskolan samt vilka som inte är närvarande. Det får dra på almanackan, bjuda på frukt, ta hand om sångpåsar, hämta mat med mera. Vi ser hur stolta barnen är när de får ansvara för dessa uppdrag. Hos de äldre barnen har de Veckans barn med samma ansvar fast under en hel vecka. Även Veckans barn är stolta över sitt ansvar och får beröm av sina kompisar.

De äldre barnen kan få välja när de vill äta lunch då de äter i tre matlag. De som vill och behöver mer tid för att avsluta sitt arbete eller sin lek kan äta senare.

De är indelade i olika lärandegrupper. Barnen väljer vilken grupp de vill tillhöra men pedagogerna kan styra upp indelning efter behovet och lärande. Vi ser att barnen väljer material själva och sätter sig i olika rum. Barnen får bestämma när de vill avsluta sina arbeten. Ett barn säger, "Jag orkar inte nu, jag skriver senare." På en avdelning ser vi att barnen tar olika ansvar för sitt eget lärande. Några barn dokumenterar trivselregler, andra skriver skyltar eller städar undan.

De äldre barnen klär av och på sig till största delen själva. De yngre barnen ges möjlighet utifrån sin egen förmåga. Vi ser olikheter i barnens ansvar för att duka, ta mat och duka av. De yngre barnen ges inte lika stort ansvar för dessa vardagssysslor. De äldre barnen tar ansvar för att plocka undan efter en aktivitet. På en avdelning med yngre barnen ser vi ett litet barn som försöker att plocka undan en leksak men det äldre barnet hinner före.

Demokratiska arbetsformer

Vi hör och ser att barnen får lära sig demokratiska arbetssätt som tillexempel turtagning. Vid ett tillfälle får de äldre barnen rösta om de ville äta mellanmål inne eller ute. De har även en lista på väggen med turordning över vem som ska vara Veckans barn. De yngre barnen som blir Dagens barn prickas av på en lista.

Samverkan med föräldrar

Samverkan med föräldrar sker dagligen vid lämning och hämtning. Förskolan har börjat använda Förskoleappen där föräldrarna får tillgång till information och pedagogiska dokumentationer. Förskolchefen skriver månadsbrev där det pedagogiska arbetet beskrivs mer på djupet. Utvecklingssamtal med föräldrarna sker en gång per termin där de har ett gemensamt underlag för samtalet. Inför skolstarten är även barnen med. De har föräldramöten

en till två gånger per termin. Först har de en gemensam information för att sedan fortsätta avdelningsvis. Föräldrarådet träffas två gånger per år. På hösten har det ett gemensamt möte med Förskolechefens två andra förskolor, Stamvägens förskola och Brunna förskola. Efter vårens kundenkät brukar de ha ett möte där de diskuterar resultatet och framtida utveckling.

Bedömning i text

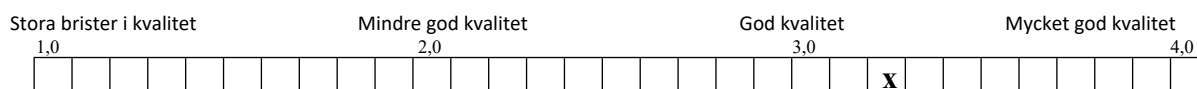
Barnen ges till stora delar möjligheter att ta ansvar för sitt lärande och sin miljö. Vi bedömer att de yngsta barnen kan ges större förutsättningar att ta ansvar för vardagssituationer.

Barn ges relativt stor möjlighet till inflytande över dagens innehåll och arbetssätt. Barns tankar och åsikter tas medvetet till vara.

Vi bedömer att formella forum för demokrati behöver utvecklas.

Föräldrarna ges goda möjligheter att få insyn i verksamheten

Bedömning enligt skala

Förskolechefens ansvar

Beskrivning

Hur förskolechef leder den pedagogiska verksamheten

Vi startar vår observation genom att intervjua förskolechefen. Hon berättar att hon vill vara en chef som med tydlighet leder och driver utvecklingsarbetet på ett hälsofrämjande sätt, där medarbetarna känner delaktighet, ansvar och meningsfullhet. Tydligheten handlar om att sätta upp överskådliga mål, göra alla delaktiga efter intresse och förmåga, samt arbeta processinriktat efter de utvecklingsområden som varje arbetslag kommer fram till i sitt systematiska kvalitetsarbete. I utvecklingsarbetet använder hon sig också av olika arbetssätt såsom FIRO⁸, World Café⁹, feedback, reflekterande samtal och andra metoder för utvecklande diskussioner och utveckling i grupp. När vi frågar pedagogerna så säger de att de ser förskolechefen som den pedagogiska ledaren. De poängterar förskolechefens kompetens, engagemang, närvaro och tydlighet. Pedagogerna uppskattar veckomailen som de får med information om praktiska frågor. De kan på så sätt ägna sina möten åt de pedagogiska frågorna.

⁸ Fundamental Interpersonal Relations Orientation, En teori med faser: Tillhörande fasen, Kontrollfasen och Öppenhetsfasen

⁹ Det är sju principer på framgångsrika faktorer för utvecklande diskussioner och utveckling i grupp

Förskolechefen har koncentrerat mötestiderna till en dag i veckan. På förmiddagen har de olika arbetslagen en timmes möte och på eftermiddagen har de olika nätverksträffar där oftast en pedagog från varje avdelning ingår. Varannan vecka är det husmöte.

Förskolechefen berättar att verksamheten utgår från läroplanen, Verksamhetsplanen och Likabehandlingsplanen. De har formulerat tre huvudmål för läsåret, hur de ska arbeta mot målen, utvärdering och uppföljning samt utveckla pedagogiska dokumentationer.

Det systematiska kvalitetsarbetet

Förskolechefen berättar och vi läser att det systematiska kvalitetsarbetets ledord är uppföljning utvärdering och utveckling. Frågorna Var är vi? Vart ska vi? Hur gör vi? Hur blev det? är frågor som ständigt ska föras på alla plan. I vardagen i form av samtal, aktiviteter, observationer och reflektioner. Frågorna ska föras på APT, pedagogiska möten, studiedagar och i ledningsgruppen. Som stöd i det systematiska kvalitetsarbete har de olika dokument som de kallar verktyg. Det kan vara kriterier och frågeställningar kring miljön, Kompletterande frågeställningar kring likabehandlingsplanen, Barnkonsekvensanalys-Checklista, Handlingsplan för att upptäcka barn/grupper i behov av särskilda insatser, Handlingsplan för uteverksamheten med mera.

Varje år genomförs en kundenkät och medarbetarenkät. Enkätsvaren analyseras av hela förskolan. Utifrån enkätsvaren får varje avdelning skriva nya likabehandlingsplaner och verksamhetsplaner. Vi hör önskemål från pedagoger om att utveckla sätt att kontinuerligt få till utvärdering och reflektion dels pedagoger emellan samt tillsammans med barnen. Vi får berättat för oss om ett försök med att ha utvecklingssamtal med en grupp föräldrar där föräldrarna även erbjöds enskilda samtal. Det hade blivit lite andra diskussioner med mer fokus på verksamheten, vilket ses som positivt. Inga föräldrar hade begärt enskilt samtal efter gruppsamtalet. Förskolan har en systematik kring arbetet med utvecklingssamtalen. De utgår från en grundmall och gör en slags tankekarta kring varje barn utifrån dokumentationer, reflektionsprotokoll från bland annat avdelningsmöten, taggningar från förskoleappen, konfliktbarometern samt en mall inför utvecklingssamtalet. I den ska pedagogerna beskriva förberedelser, Vad tog vi upp vid förra utvecklingssamtalet och tankar kring det. Vidare ska de skriva vilka utmaningar de erbjuder barnet samt observationer kring hur barnet arbetat med dem. De ska sedan skriva ner reflektioner kring vilka läroprocesser barnet är inne i. Vid utvecklingssamtalen visas dokumentationer med hjälp av lärplattan.

Möjligheter till kompetensutveckling för personal utifrån verksamhetens behov

Förskolan satsar på kollegialt lärande genom de specialkompetenser som finns i kommunen och på den egna förskolan samt de två andra förskolorna som förskolechefen ansvarar för. Förskolechefen, pedagogistan¹⁰ och ateljéristan¹¹ är regelbundet med på alla arbetslagens reflektionsmöten.

Kollegialt lärande och kompetensutveckling sker även genom att erbjuda produktionsområdets Workshops inom olika områden. Ibland uppmanas hela arbetslag att gå vissa utbildningar.

¹⁰ Verksamhetsutvecklare, mentor som handleder andra pedagoger

¹¹ Pedagog vars roll är att utveckla miljö, material och uttrycksätt

Pedagogerna ingår i olika nätverk. Nya lärdomar presenteras för kollegor på APT samt på avdelningsmöten. Förskolans pedagoger har gjort studiebesök på förskolan HallonEtt för att studera pedagogiska miljöer och i Södertälje på Remida¹²-dagar för att lära sig hur de utifrån sin kunskapssyn kan använda återvinningsmaterial på olika kreativa sätt. Matematiklyftet är också ett kompetensutvecklande arbetsätt som alla arbetslag deltar i tillsammans med handledare varannan vecka, detta arbetsmaterial kommer från skolverket och fokuserar på det kollegiala lärandet samt att fördjupa ämneskunskaperna i matematik hos både barn och pedagoger.

Pedagoger vi intervjuar säger att de får den kompetensutveckling de önskar och att de har pedagogisk handledning varannan vecka. De önskar handledning och stöd även av enhetens arbetsledare i framtiden.

Samverkan och övergångar inom verksamheten och mellan skolformer

Vi får berättat för oss, att inför barnens övergång till förskoleklass inbjuds skolornas pedagoger till workshops för att ta del av den verksamhet barnen varit delaktiga i. Förskolans pedagoger besöker de olika skolorna som barnen ska börja på en gång under våren. Vid behov har de överlämnande samtal med den mottagande skolans pedagoger.

Bedömning i text

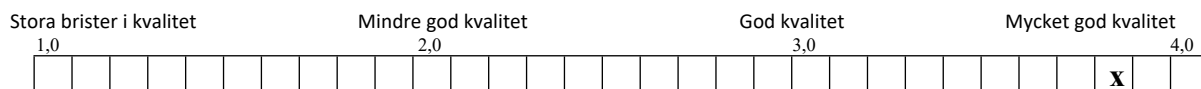
Förskolechefen har i hög grad kunskap om verksamhetens pedagogiska kvalitet genom att vara en närvarande chef. Hon arbetar i hög utsträckning för att utveckla verksamheten tillsammans med sina medarbetare.

Förskolechefen tar ett stort ansvar tillsammans med sina medarbetare för att systematiskt och kontinuerligt utveckla verksamheten och har identifierat utvecklingsbehov som att följa upp, utvärdera och utveckla genom pedagogiska dokumentationer. Det systematiska kvalitetsarbetet dokumenteras i hög grad.

Kompetensutvecklingen är i hög grad kopplad till verksamhetens behov och det finns väl fungerande rutiner för kunskapsutbyte.

Samverkan inom verksamheten och övergångar till förskoleklass fungerar väl.

Bedömning enligt skala

¹² Remidadagar ger exempel på hur man på Reggio Emiliens förskolor arbetar med återvinningsmaterial. Boken beskriver de första fyra Remida Day-dagarna, och den återvinning man arbetat med baserat på erfarenheter från Remida Creative Recycling Center. Boken beskriver med vackra illustrationer 16 evenemang utformade för att stödja den kreativa återvinningskulturen och för att främja ett etiskt tänkande gentemot att "kasta bort kulturen".

JÄMFÖRELSE MED TIDIGARE OBSERVATION

Vi har ingen observationsrapport att jämföra med.

REFERENSER

Läroplan för förskolan Lpfö 98 reviderad 2010
Våga Visa metodbok för observationer
Bedömningsmatris förskola, Våga Visa
Information från förskolans hemsidor
Verksamhetsplan för Brunna, Gröna Lund och Stamvägens förskolor 2014-2015
Hur arbetar vi utifrån målområdena i verksamhetsplanen?
Det pedagogiska året 2014-2015
Mötesåret 2014-2015
Kvalitetsdokument läsåret 2013-2014
Årsbokslut 2014
Förskolechefsuppdraget
Mål, värden och verktyg
Systematiskt kvalitetsarbete- uppföljning, utvärdering och utveckling
Handlingsplan för att upptäcka barn/grupper i behov av särskilt stöd
Barnkonsekvensanalys- checklista
Arbetsblad Utmaning till barnen/ Vad är vi pedagoger nyfikna på? Vad är det vi vill förstå?
Handlingsplan för uteverksamheten
Handlingsplan modersmål i förskolan
Kompletterande frågeställningar: Likabehandlingsarbetet
Matris - observation förskolans verksamhet hösten/vintern 2014
Workshop Kollegialt lärande och kompetensutveckling 2014/2015
Introduktionsmaterial för nya medarbetare
Välkommen till Brunna, Gröna Lund och Stamvägens förskolor
Mötesschema för torsdagar vt-15

